

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2012-10-16 HSN 1208-1041

Handläggare:
Torsten Ibring

Svar på skrivelse från Socialdemokraterna om utvärdering av sommarens vård och personalbehandling

Ärendebeskrivning

I en skrivelse till Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår Socialdemokraterna att en sommarutredning tillsätts för att kartlägga och analysera hur sommarens vård har fungerat.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande, 2012-10-16
Skrivelse från Socialdemokraterna

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att anse skrivelsen besvarad.

Förvaltningens motivering till förslaget

Allmänt

Chefläkaren informerade muntligt vid Hälso- och sjukvårdsnämndens sammanträde den 22 maj om planeringen och situationen på akutsjukhusen inför sommaren. Sommarsituationen i sjukvården har sedan avrapporterats vid flera tillfällen under senare delen av sommaren och hösten.

Nämnden har fått information vid sammanträdena i augusti och i september. Även i Landstingsfullmäktige har information lämnats om driften av sjukvården under sommaren 2012.

Då har redovisats att sjukvården i stort fungerat väl. Problem har funnits främst vid Karolinska Solna (tillgång på sjuksköterskor), Södertälje sjukhus (färdigbehandlade som inte kommunen kunnat ta emot), inom

förlossningsvården (där 38 kvinnor förlöstes utanför länet) och vid Vårdguiden på telefon (med för långa svarstider). Verksamheterna har i övrigt på många håll fungerat bra och till och med bättre än sommaren 2011 och det finns mycket att vara nöjd med: Engagerad och kompetent personal, utmärkt samverkan med kommunerna med något undantag enligt ovan, antalet färdigbehandlade som har varit mycket lågt, den geriatriska vården och hemsjukvården har fungerat mycket bra och stora delar av akutsjukvården har fungerat bra, med visst undantag för Karolinska sjukhuset. Organisationen hade en hög beredskap för att agera, och gjorde det också.

Personalsituationen

Förvaltningen har fått tillgång till information från Karolinska universitetssjukhuset, Södersjukhuset, Danderyds sjukhus och Södertälje sjukhus om hur personalsituationen under sommaren har varit på dessa sjukhus.

Karolinska universitetssjukhuset uppger att personalsituationen inte varit sämre än förra året, 3,5 procent av personalen har arbetat minst ett sammanhängande pass längre än 11 timmar. Sjukfrånvaron var lägre än 2011. Arbetskadefrekvensen har varit lägre än övrig tid på året, men det uppges kan finnas eftersläpningar i redovisningen. Sjukhuset använder sig inte av bemanningsföretag. Det har förekommit avbrott i pågående semestrar, men den exakta omfattningen kan inte redovisas då semesterperioden ändras i lönesystemet när medarbetarna går in och arbetar. Tre medarbetare har fått bonus utbetald till sig för att de förskjutit sina semestrar.

Södersjukhuset uppger att semesterperioden klarades genom extra god planering för att säkra kompetensen på enheterna. I år har individuella överenskommelser om förskjutet semester prövats inom ett verksamhetsområde. Flera verksamheter kunde inte rekrytera önskat antal sjuksköterskor inför sommarperioden. Individuella överenskommelser gjordes då med medarbetare om extra pass som har förekommit inom några enheter. Vid en del verksamheter har man anställt undersköterskor i större omfattning jämfört med tidigare somrar. Inhyrd personal har förekommit i mycket begränsad omfattning. Behovet av sjuksköterskor ökade också då nya verksamheter öppnades inom verksamhetsområde "akut". Inga avvikelser från dygns- eller veckovilan har noterats. Dubbla arbetspass/heldagspass har förekommit men allt extraarbete har skett frivilligt liksom semestrar som förskjutits.

Vid *Danderyds sjukhus* har det varit en bra dialog med de fackliga organisationerna och diskussionen med dem har också initierats på ett tidigt stadium. Ersättningar utöver avtal har utbetalts, 600 kr vardag och kväll, 800 kronor natt och helg. Semesterbonus har även förekommit. Sammantaget uppger sjukhuset att sommaren 2012 har varit den bästa sommaren på många år.

Även personalen har upplevt att sommaren har varit den bästa på många år enligt sjukhuset, förutom vid kvinnokliniken där antalet förlossningar i juni överträffade alla prognoser. De fackliga organisationerna vid sjukhuset uppger ha samma uppfattning om sommarsituationen.

Sjukhuset startade arbetet tidigt med att diskutera olika lösningar inför sommaren. Verksamheterna har tidigt involverat medarbetarna och beskrivit hur situationen såg ut inför sommaren. Inom flera avdelningar har man omfördelat arbetsuppgifter, vilket har inneburit att de har anställt fler undersköterskor än föregående år. Administrativ personal har gått in och förstärkt och medarbetarna har tagit extra pass och avstått från semesterveckor.

Vid *Södertälje sjukhus* har bemanningen under sommaren varit relativt god. Det har förekommit skillnader avdelningar emellan och några avdelningar har haft det besvärligt. Totalt sett har det på sjukhuset varit fler anställda under året och så även under sommaren, de har tagit in fler semestervikarier (både månadsanställda och timanställda). Inga ersättningar för extrapass har förekommit, däremot har omkring 15 personer fått semesterbonus (vilket inte skiljer sig från föregående år). Inhyrning av personal har förekommit i större utsträckning denna sommar än föregående år.

Övertid och fyllnadstid har inte tillämpats i högre omfattning än föregående år. Antalet anmälda arbetsskador är lägre i år än de två senaste åren. Personalomsättningen bland sjuksköterskor har under året varit jämförelsevis hög.

Sjukhuset har uppfattningen att problem med dygns- och veckovila, dubbla pass och avbruten semester inte har varit större än tidigare.

Inställda åtgärder/köer

Ingen patientgrupp har fått en försämrad vård p g a sommaren. Under sommaren ställs planerade åtgärder in i viss utsträckning, vilket inte är

annorlunda än tidigare år. Så kallad imperativ vård (planerad vård som dock inte kan anstå) har utförts, det gäller i synnerhet inom cancersjukvården. De väntetider som uppstått har inte varit emot vårdprogram eller medicinska behov hos patienterna.

Förvaltningens vårdgarantikansli uppger att sommaren har varit normal utifrån deras perspektiv.

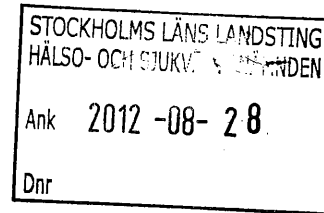
Inför sommaren 2013

Arbetet med att planera inför sommaren 2013 har inletts. De erfarenheter som varit positiva och därför ska beaktas eller övervägas inför kommande år är t ex extrabeställningar av geriatrik och rehabilitering och att patienter från särskilda boenden läkarundersöks innan de skickas in till sjukhus.

En åtgärd som nu vidtas inför jul- och nyårshelgerna är att patienter med kroniska sjukdomar som varit inlagda på sjukhus erbjuds influensavaccination innan utskrivningen.

Catarina Andersson Forsman
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Henrik Almkvist
Avdelningschef

Utvärdering av sommarens vård och personalbehandling

Sommar och semestertider är en årlig utmaning för sjukvården i Stockholms län. Men redan i vintras stod det klart att sommaren 2012 skulle bli värre än tidigare somrar. Som huvudorsak angavs att det var ett rekryteringsproblem av sjuksköterskor som orsakade de bekymren. De nyutbildade sjuksköterskornas löneuppror och Karolinska Institutets förlorade examinationsrätt sågs vara några av de grundläggande skälen till den nu uppkomna situationen.

Arbetsmiljöverket och Socialstyrelsen har vid flera tillfällen pekat på att vården på Stockholms läns sjukhus fungerar långt ifrån vad som kan anses tillfredställande. Så sent som i vintras riktade Arbetsmiljöverket skarp kritik mot flera av Stockholms läns akutsjukhus för brister i såväl arbetsmiljö som patientsäkerhet. Och så sent som den 20 juli signalerade Socialstyrelsens tillsynsenhet om att återkommande överbeläggningar och brist på vårdplatser riskerade att gå ut över patientsäkerheten.

De kontakter som vi har haft med såväl Vårdförbundet som Kommunal vittnar också om en mycket bekymmersam sommar. Långa arbetspass, uppskjuten semester eller utebliven semester ter sig som vardag för de anställda vid länets sjukhus på sommaren. Risken med detta är att den psykosociala belastningen som det innebär med att vara trött, i kombination med ett mycket högt tryck på de få vårdplatser som finns tillgängliga, går ut över patientsäkerheten. Men jämför man deras bild med den som chefsläkarna beskriver så visar det sig att det vid återupprepade tillfällen uppstår stora skillnader mellan just landstingets och personalens beskrivning av tillståndet i vården.

För att inte samma misstag ska återupprepa sig – ännu en gång – nästa sommar menar vi att det redan nu bör göras en ordentlig utvärdering av vården i Stockholm i sommar.

Mot bakgrund av ovanstående vill vi Socialdemokrater

- Att Hälso- och sjukvårdförvaltningen skyndsamt tillsätter en sommarutredning vars uppdrag blir att kartlägga och analysera hur sommarens vård i Stockholms läns landsting har fungerat.
- Att sommarutredningen i sin kartläggning undersöker hur många behandlingar som ställts in eller skjutits upp samt om dessa

2012-08-28

har kunnat försvaras utifrån medicinskt perspektiv.
Cancervården bör här ägnas särskild uppmärksamhet.

- Att sommarutredningen även undersöker hur bemanningen sett ut på de olika sjukhusen, t.ex. hur många pass som varit obemannade, hur många s.k. heldagspass har sjukhusen haft samt kompetensen på sjukhusen har upprätthållits under sommaren.
- Att sommarutredningen även ser över om någon eller några särskilda patientgrupper har fått en försämrad vård eller tillgänglighet på grund av sommarens bekymmersamma situation.
- Att sommarutredningen ska återkomma till Hälso- och sjukvårdsnämnden innan årsskiftet med förslag på handlingsplan inför sommaren 2013. Handlingsplanen bör då vara förankrad hos såväl sjukhusens ledningsorganisationer som berörda fackförbund.